

Studia Bezpieczeństwa Narodowego
Zeszyt 30 (2023)
ISSN 2028-2677, s. 77-94
DOI: 10.37055/sbn/175890

Instytut Bezpieczeństwa i Obronności
Wydział Bezpieczeństwa, Logistyki i Zarządzania
Wojskowa Akademia Techniczna
w Warszawie

National Security Studies
Volume 30 (2023)
ISSN 2028-2677, pp. 77-94
DOI: 10.37055/sbn/175890

Institute of Security and Defense
Faculty of Security, Logistics and Management
Military University of Technology
in Warsaw

POLICYJNE ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM NAD WODĄ NA PRZYKŁADZIE FUNKCJONOWANIA KOMENDY MIEJSKIEJ POLICJI W KALISZU

POLICE MANAGMENT OF THE INCYDENT AS A RESULT OF THE ACTIONS OF THE POLICE IN KALISZ

Zofia Joanna Marciniak

Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego

Paweł Wilkaniec

ORCID: 0009-0006-1476-9170

Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego

Abstrakt. Poprzez ogólne zdefiniowanie bezpieczeństwa starano się ukazać kwestię wielowymiarowości zadań polskiej Policji wodnej. Celem artykułu w związku z przedstawionymi założeniami, jest wskazanie sposobu zarządza bezpieczeństwem Policji wodnej nad wodą na przykładzie funkcjonowania Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu. Kształtowanie, a zarazem utrzymywanie przez władze państwowe właściwego stanu bezpieczeństwa, zobowiązuje do postawienia w stan najwyższej efektywności zaangażowanych organów. Policja wodna, będąca jednym z filarów służb mundurowych, stanowi kluczową rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa na obszarach wodnych. W artykule opisano zadania oraz wyzwania, z którymi Policja wodna spotyka się w codziennej służbie, a dokładniej: nadzór nad żeglugą – za sprawą kontroli i regulacji ruchu jednostek pływających na rzekach, jeziorach i morzach, zwalczanie przestępczości morskiej – przemyt i kradzieże, co wymaga skoordynowanych działań z innymi służbami, także na poziomie międzynarodowym, specjalistyczne umiejętności i wyzwania – umiejętność pływania, znajomość prawa, obsługa sprzętu oraz prowadzenie działań ratowniczych często w niesprzyjających warunkach atmosferycznych. Skuteczność zadań wykonywanych przez Polską Policję wodną uzależniona jest od prawidłowo działającego systemu doboru kandydatów do służby wraz z ich specjalistycznym przeszkoleniem zawodowym. W artykule zostały przedstawione najistotniejsze kwestie organizacyjne dotyczące tej formy służby policyjnej, obsady – kadry, zadań, sprzętu i regulacji prawnych. Podkreślono również, że praca w policji wodnej jest wymagająca i wiąże się z ryzykiem zawodowym, na co wpływają nielegalne połowy czy katastrofy morskie. Istotnym są także zmiany klimatyczne, które wpływają na warunki pogodowe na wodach, czego konsekwencją może być zwiększone ryzyko powstawania incydentów morskich. To sprawia, iż funkcjonariusze powinni

wyróżniać się ogromną elastycznością i gotowością na szybkie reagowania w różnorodnych sytuacjach. Zatem zasadniczy problem badawczy brzmi: jakie metody zarządzania bezpieczeństwem wykorzystują funkcjonariusze Policji wodnej na przykładzie Komendy Miejskiej w Kaliszu?

Słowa kluczowe: policja, policja wodna, bezpieczeństwo, pomoc, pomoc nad wodą

Abstract. By providing a general definition of safety, an attempt has been made to show the aspect of the multidimensionality of the tasks of the Polish water police. The aim of the article is to present the assumptions, to indicate the method of disbanding the Police and initially establishing the Municipal Police Headquarters in Kalisz. Shaping and concurrently maintaining a proper state of safety by the state authorities obliges to put the bodies involved to the highest level of efficiency. The water police, being one of the pillars of the uniformed services, play a key role in ensuring safety in water areas. The article outlines the tasks and challenges the water police face in their daily service, more specifically: the supervision of navigation – by controlling and regulating the movement of vessels on rivers, lakes and seas, fighting maritime crime – smuggling and theft, which requires coordinated action with other services, also at the international level, specialised skills and challenges – the ability to swim, knowledge of the law, operation of equipment and conducting rescue operations often in adverse weather conditions. The effectiveness of the tasks performed by the Polish water police depends on a properly functioning system of selection of candidates for service together with their specialist professional training. The article presents the most important organisational issues concerning this form of police service, staffing – personnel, tasks, equipment and legal regulations. It is also emphasised that water police work is demanding and associated with occupational risks, which are influenced by illegal fishing or maritime disasters. Another important factor is climate change, which affects weather conditions on the waters, which can result in an increased risk of maritime incidents. This makes it necessary for officers to have a high degree of flexibility and readiness to react quickly in a variety of situations. The following question was taken as the main research problem. The responsible research problem is: what safety management methods are used by Water Police officers on the example of the Municipal Police Headquarters in Kalisz?

Keywords: police, water police, safety, help, help by the water

Wprowadzenie

W 1990 roku na mocy Ustawy o Policji utworzono formację przeznaczoną do *ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*, w tym również na obszarach wodnych (Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji). Już kilka lat później, bo w 1996 roku określono zadania policji wodnej, do których zalicza się ochrona bezpieczeństwa, ujawnianie przestępstw i przekroczeń, ujmowanie sprawców, zapobieganie dokonywaniu czynów zabronionych, poszukiwanie zaginionych, zabezpieczanie porządku publicznego w trakcie powodzi i najważniejsze – ratowanie ludzi. W kolejnych latach dokonywano niewielkich modernizacji przepisów określających metody i formy wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę na wodach, jednak zasadniczo nie zmieniały pierwotnych zadań czy obowiązków.

Policyjne zarządzanie bezpieczeństwem nad wodą stanowi istotny aspekt zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz ochrony życia na obszarach wodnych, takich jak jeziora, plaże, rzeki czy porty. Policja pełni więc kluczową rolę w nadzorze obszarów wodnych, egzekwowaniu przepisów bezpieczeństwa nad wodą i w przypadku wystąpienia możliwych sytuacji kryzysowych reaguje na nie. Ich działania koncentrują się głównie na prewencji, która przyczynia się do minimalizacji zagrożeń

wynikających z żywiołu – wody, oraz zachowania bezpieczeństwa publicznego. O ile wykonywanie zadań Policji w zakresie porządku i bezpieczeństwa może odbywać się przy wykorzystywaniu wszystkich dostępnych sił, to zadania na wodach wykonują policjanci, którzy posiadają specjalistyczne przeszkolenie i kwalifikacje.

Jednostką szkoleniową odnośnie do służby Policji na wodach i terenach przywodnych jest Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, oddział w Kalu gdzie policjanci doskonalą swoje umiejętności między innymi na kursach płetwonurków i stermotorzystów. Od 2007 roku szkolenia policjantów ze służby wodnej realizuje CSP w Kalu. Odbywają się tam zajęcia z zakresu pływania, nurkowania, ratownictwa wodnego i pomocy przedmedycznej.

Celem artykułu w związku z przedstawionymi założeniami, jest wskazanie sposobu zarządza bezpieczeństwem Policji wodnej nad wodą na przykładzie funkcjonowania Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu. Starano się również zobrazować doświadczenia własne jednego z autorów – jako pracownika komendy. W związku z tym wyjaśnieniu ulegnie kwestia znaczenia bezpieczeństwa nad wodą, instytucji zajmującej się jego utrzymaniem oraz struktury organizacyjnej wraz z wykonywanymi zadaniami.

Zatem w kontekście przedstawionej sytuacji problemowej zasadnicze pytanie sprowadza się do: jakie metody zarządzania bezpieczeństwem wykorzystują funkcjonariusze Policji wodnej na przykładzie Komendy Miejskiej w Kaliszu?

Metodyka badań

W celu rozwiązania głównego problemu badawczego przyjęto, iż Policja wodna na przykładzie Komendy Miejskiej w Kaliszu wykorzystuje szeroką gamę metod, strategii i praktyki zarządzania bezpieczeństwem, które wpływają na skuteczne egzekwowanie prawa jak i zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych. Autorzy zastosowali następujące metody teoretyczne i empiryczne badań: Wśród metod teoretycznych stosowano: analizę, syntezę, porównanie, uogólnienie i wnioskowanie.

Punktem wyjścia w procedurze badawczej była obserwacja pośrednia bezpieczeństwa nad wodą oraz analiza źródeł, w szczególności dokumentów oficjalnych – obowiązujących aktów prawnych.

W artykule podparto się zaledwie kilkoma pozycjami literatury z uwagi na wąski zasób publikacyjny. W celu dodania opisu i analizy badanego zagadnienia zastosowano następujące metody teoretyczne:

- analiza – umożliwiająca określenie przedmiotu badań wraz z ustaleniem kierunków i sposobów wykonywania dalszego procesu badawczego;
- synteza – obejmująca przetworzenie informacji;
- porównanie i uogólnienie – stanowiły uzupełnienie umożliwiające zrozumienie badanych obszarów z zakresu policyjnego zarządzania bezpieczeństwem

nad wodą na przykładzie funkcjonowania Komendy Miejskiej w Kaliszu. Z kolei uogólnienie pozwoliło na dalsze sformułowanie wniosków na podstawie dostępnych danych.

Natomiast z metod empirycznych: obserwację pośrednią. Autorzy jako technikę wykorzystali arkusz obserwacji, realizowany na przedziale dwóch ostatnich lat (2021-2023) w okresie całorocznym, oraz techniki gromadzenia materiałów – notatki, rejestracja fotograficzna i opisy.

Specyfikacja służb Policji wodnej

Bezpieczeństwo stanowi niezwykle dynamiczne i zmieniające pojęcie, które kryje wiele dotkliwych zagrożeń dla pojedynczych osób, jak i całego społeczeństwa. Postęp technologiczny i rozwój cywilizacyjny zmieniają zakres treściowy definicji wraz z jej głównymi elementami, źródłami, poziomami i sposobami osiągnięcia wyznaczonego stanu bezpieczeństwa (Mroczko 2012, s. 19).

Bezpieczeństwo jest fundamentalną potrzebą każdego człowieka. Pełni również podstawowy element państwa i systemów międzynarodowych, a jego brak powoduje poczucie zagrożenia wywołanym niepokojem (Ciekanowski, Nowicka, Wyrębek 2017 s. 15).

Autorzy wskazali najistotniejsze według nich definicje bezpieczeństwa, które stanowią podstawę wprowadzającą do kolejnych rozważań, jednakże nie wyczerpują one wszystkich kryteriów bezpieczeństwa.

Niemniej jednak bezpieczeństwo stanowi proces bezustannej działalności jednostek państwowych, społeczności lokalnych i organizacji międzynarodowych w tworzeniu pożądanego stanu. Dlatego też, bardzo często bezpieczeństwo jest określeniem zarówno stanu, jak i procesu. Za ochronę i utrzymywanie bezpieczeństwa odpowiada formacja umundurowana - Policja, natomiast za bezpieczeństwo na terenach wodnych odpowiada jej pododdział, dedykowany do działań na wodach – Policja wodna.

Policja jest podstawową formacją mundurową w Polsce, odpowiedzialną za zapewnienie bezpieczeństwa ludności. Składa się z wielu specjalistycznych dziedzin, w których konieczne jest utrzymanie bezpieczeństwa. Jednym z obszarów, w których trzeba utrzymać bezpieczeństwo, jest woda oraz tereny bezpośrednio z nią związane. W tym celu Policja utworzyła wyspecjalizowane komisariaty oraz komórki, które zajmują się terenami wodnymi zwanymi dalej Policja wodną (Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji).

Polska policja posiada cztery całoroczne komisariaty wodne w Poznaniu, Warszawie, Wrocławiu i Krakowie. Komisariaty te podlegają bezpośrednio komendom wojewódzkim policji i są tworzone na terenach tych województw, gdzie poza sezonem turystycznym potrzebny jest stały nadzór nad wodami. Chodzi tutaj

głównie o województwa, gdzie jest wiele szlaków żeglownych oraz portów, a ruch na wodzie odbywa się przez cały rok. Poza komisariatami wodnymi w Polsce istnieje sześć całorocznych komórek wodnych, które znajdują się w Bydgoszczy, Toruniu, Włocławku, Olsztynie i Szczecinie. Komórki te podlegają bezpośrednio pod komendy miejskie lub powiatowe policji. Są tworzone na tych terenach, gdzie występuje znaczne zagęszczenie zbiorników wodnych, takich jak województwo warmińsko-mazurskie oraz tam, gdzie przepływają duże rzeki. Największą liczbę stanowią jednak specjalistyczne sezonowe komórki, zajmujące się utrzymaniem bezpieczeństwa na terenach wodnych. Powoływane są one tylko na sezon turystyczny przez komendanta danej jednostki i najczęściej wchodzi w strukturę wydziałów lub ogniw prewencji danej jednostki. Komórki te powstają na terenie takich jednostek, gdzie znajdują się zbiorniki wodne lub rzeki, ale gdzie ruch w ich okolicy występuje jedynie w sezonie letnim (Kowalczyk 2017).

Do podstawowych zadań realizowanych tylko wyłącznie przez Policję wodną zalicza się zapobieganie popełnianiu wykroczeń i przestępstw – nadzór nad plażami i obszarami rekreacyjnymi,

kontrolowanie organizatorów imprez na terenach przywodnych i wodnych w zakresie spełniania odpowiednich warunków porządku i bezpieczeństwa publicznego, ochrona zbiorników wodnych w przypadku klęsk żywiołowych czy katastrof, a także zapobieganie zachowaniom, które mogą naruszać zasady bezpieczeństwa osób i mienia – egzekwowanie przepisów związanych z bezpieczeństwem w wodzie, takich jak przepisy dotyczące używania sprzętu wodnego, pływania czy zakazu alkoholu na wodzie. Niemniej jednak zadania owej instytucji nie ograniczają się jedynie do powyższych zadań, bowiem obejmują zabezpieczanie porządku w miejscach skażonych substancjami trującymi (wywołującymi zagrożenie dla zdrowia, życia ludzkiego czy środowiska naturalnego), zapobieganie utonięciom oraz ratowanie ludzi, poszukiwanie przedmiotów pochodzących z przestępstw – śledztwa w sprawach dochodzeniowych i poszukiwanie osób zaginionych. Należy podkreślić, iż wszystkie te zadania realizowane są przez funkcjonariuszy wodnych jako jedynej jednostce posiadającej takie prawa i kwalifikacje. Bardzo często realizacja działań odbywa się przy

współdziałaniu z podmiotami niepolicyjnymi, takimi jak ratownicy wodni, służby medyczne, straż pożarna – mających w zakresie swoich kompetencji podejmowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa na terenach przywodnych i wodach (Biuro Prewencji Komendy Głównej Policji, 2016).

Komisariaty wodne oraz całoroczne komórki wodne posiadają na swoim stanie grupy płetwonurków, przewodników, psów o specjalizacji wodnej, pojazdy terenowe, motocykle, quady łodzie oraz skutery wodne. Komórki sezonowe najczęściej dysponują samochodami terenowymi oraz łodziami motorowymi. Policjanci pełniący służbę w policji wodnej przeważnie posiadają wcześniejsze doświadczenia i uprawnienia wodne tj. ratownik wodny, płetwonurek, sternik motorowodny itd.

Policjantów mających pełnić służbę na wodzie wysyła się na kurs specjalistyczny, który odbywa się w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, gdzie uzyskuje się wiedzę z zakresu ratownictwa wodnego, pomocy medycznej

oraz prawa wodnego. Następnym etapem kursu jest nauka pływania na łodziach motorowych, która odbywa się w ośrodku szkolenia policji wodnej w miejscowości Kal (woj. warmińsko-mazurskie). Policjant po szkoleniu przechodzi egzamin wewnętrzny oraz dwa egzaminy zewnętrzne, jeden na ratownika wodnego drugi na patent żeglarski stermotorzysty żeglugi śródlądowej. Po uzyskaniu uprawnień zawodowych policjanta kieruje się do służby w wyspecjalizowanych komisariatach lub deleguje na czas letni do pełnienia służby w sezonowych komórkach specjalistycznych (Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 o żegludze śródlądowej).

Następnym etapem szkolenia funkcjonariusza, który ukończył kurs specjalistyczny, jest oddelegowanie go na okres dwóch tygodni do ośrodka szkoleniowego w miejscowości Kal w sezonie jesiennym. Tam uzyskuje umiejętności manewrowania łodziami służbowymi w trudnych warunkach, takich jak wysokie fale, ograniczona widoczność oraz pora nocna. Ponadto zdobywa umiejętności z zakresu ratownictwa wodnego z wykorzystaniem skuterów wodnych.

Przepisy regulujące pełnienie służby na wodzie oraz terenach przywodnych zawarte są w zarządzeniu 1386 KGP z dn. 17 listopada 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę na wodach oraz terenach przywodnych. Zgodnie z tym zarządzeniem Komendant Miejski Policji w Kaliszu na sezon letni powołuje do działania specjalistyczną komórkę do zabezpieczenia sezonu turystycznego na terenie powiatu kaliskiego. W skład tej komórki wchodzi pięciu funkcjonariuszy z przeszkoleniem specjalistycznym, samochód terenowy oraz dwie łodzie motorowe (Zarządzenie nr 1386 komendanta głównego policji w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę na wodach i terenach przywodnych).

Wyposażenie jednostek Policji w sprzęt pływający oraz ratunkowy zależy w dużej mierze od regionu kraju, w którym się dana jednostka znajduje. Najnowocześniejszy i najbardziej wyspecjalizowany sprzęt zazwyczaj znajduje się w całorocznych komisariatach wodnych oraz całorocznych komórkach wodnych. Komisariat Wodny Policji w Poznaniu obsługujący Wielkopolskę posiada w swoim składzie grupę pletwonurków wraz z kierownikiem prac nurkowych. Policjanci pletwonurkowie zajmują się poszukiwaniem pod wodą zwłok ludzkich oraz przedmiotów, które pochodzą z przestępstwa lub mogły służyć jego popełnieniu. Grupa ta wyposażona jest w aparaty oddechowe o obiegu otwartym, skafandry mokre i suche, oraz w pełni wyszkolona jest do nurkowań pod lodem, oraz w nocy (Zarządzenie nr 9 Komendanta Głównego Policji z dnia 5 maja 2015 r.)

Rys. 1. Pomoc poszkodowanym
Źródło: Komenda Miejska Policji w Kaliszu

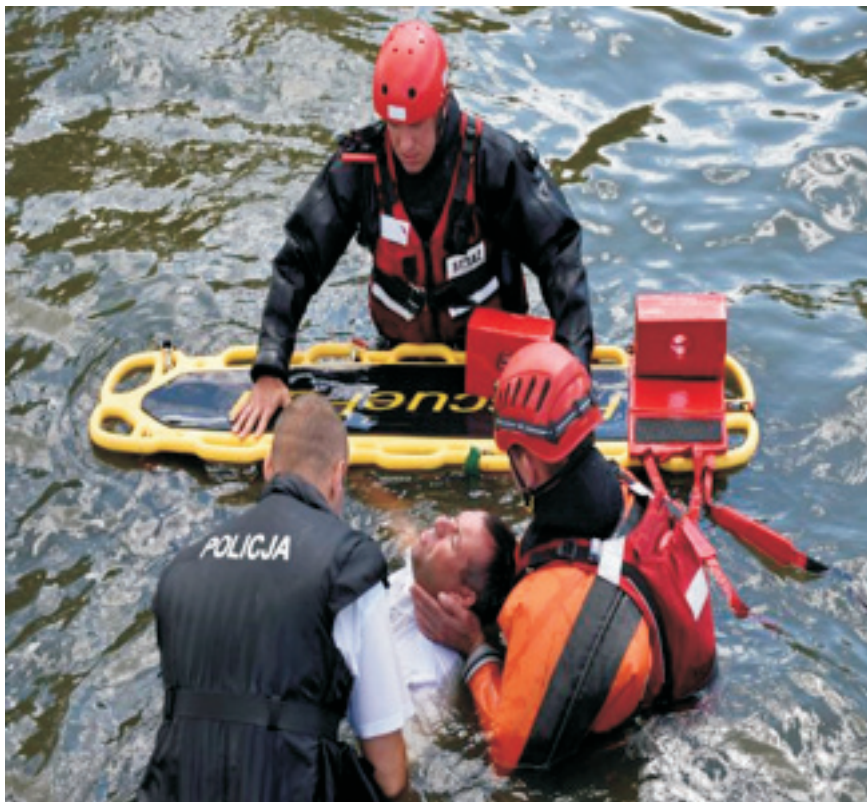
Następną wyspecjalizowaną grupę w komisariacie stanowią przewodnicy psów poszukiwawczych tropiących na wodzie oraz terenach nadwodnych. Psy używane są do poszukiwań osób zaginionych oraz do odnajdywania zwłok ludzkich pod wodą. Komisariat posiada również sprzęt specjalistyczny spotykany jedynie w tego typu jednostkach, taki jak skutery wodne, quady, motocykle typu cross oraz sanie lodowe, pozwalające na bezpieczne dotarcie po cienkim lodzie do osób poszkodowanych i podjęcie działań ratowniczych. Kolejnym sprzętem wartym uwagi są poduszki. Obecnie tylko dwie jednostki – Warszawa i Wrocław posiadają takie maszyny. Są one wykorzystywane na wodach bardzo płytkich i do poruszania się po lodzie. Na uwagę zasługuje fakt, iż komisariat rzeczny policji w Warszawie do tej pory utrzymuje na swoim stanie motorówkę Jesion IV z przełomu lat 90-dziesiątych. Dzięki napędowi strugowodnemu oraz płaskiemu dnu może ona pływać na wodach, gdzie od lustra wody do dna jest zaledwie 20 centymetrów. Pomimo swojego wieku, okazuje się do tej pory niezastąpiona przy patrolowaniu niektórych regionów Wisły, takich jak port praski. Ze względu na swoje położenie niektóre jednostki, na przykład Komisariat Wodny Policji w Gdańsku na swoim wyposażeniu posiadać muszą sprzęt do ratownictwa morskiego, w tym łódź pełnomorską. W czasie dobrych warunków do żeglugi na zatoce puckiej oraz gdańskiej do patrolowania wykorzystywane są standardowe motorówki będące na wyposażeniu Policji wodnej. W czasie sztormu ze względów bezpieczeństwa zgodnie z zarządzeniem 1386 KGP *Policjanci mogą*

pełnić służbę na wodach tylko w warunkach lub czasie, w których możliwe jest prowadzenie bezpiecznej żeglugi. Podczas takich warunków wykorzystywana jest łódź pełnomorska RIB SPORTIS o długości kadłuba 10,5m., napędzana przez dwa pędniki strugowodne, zasilane przez silniki o mocy łącznej 880KM. Podczas patrolu w warunkach panującego sztormu załoga łodzi ubrana jest w specjalistyczne kombinezony wypornościowe chroniące policjantów przed wychłodzeniem w razie konieczności opuszczenia sprzętu. Takie działania podejmowane są tylko kilka razy w roku. Łódź wypływa w pogodę sztormową tylko wtedy, gdy zagrożone jest życie ludzkie, a dotarcie innych bardziej wyspecjalizowanych jednostek zajęłoby więcej czasu (www.policja.pl [dostęp: 24.10.2023]).

Uwarunkowania służby Policji wodnej na przykładzie Komendy Miejskiej w Kaliszu

Początki zabezpieczania zbiorników wodnych na terenach byłego województwa kaliskiego sięgają początku policji po roku 1989, gdzie to w miejscowości Szałe na zalewie Pokrzywnica działał komisariat wodny. Wtedy to bardzo popularny w okolicy sztuczny zbiornik retencyjny cieszył się bardzo dużą liczbą turystów w sezonie letnim. Do zabezpieczenia akwenu oraz jego okolicy używany był samochód terenowy Tarpan Honker oraz łódź motorowa kr70 jesion IV, która służyła na zbiorniku do roku 2002. Została ona zastąpiona przez motorówkę Harpun 550, która od tamtego czasu pełni służbę do dziś, czyniąc ją najstarszym sprzętem transportowym będącym w służbie na terenie kaliskiej jednostki. Lata mijały a inwestycje na terenie akwenu, jak i jego nabrzeżnej infrastrukturze zanikły. Brak pieniędzy oraz inwestycji w zbiornik spowodowały jego znaczną degradację. Ścieki bytowe oraz odpływy nawozów z pól uprawnych dostają się do dwóch głównych rzek zasilających zbiornik (Pokrzywnica i Trojanówka), co prowadzi do znacznej eutrofizacji wód zalewu. Objawia się to w sezonie letnim wysoce obfitym zakwitaniem sinic.

W każdym sezonie Policja wodna na terenie powiatu kaliskiego tworzy aktualne charakterystyki akwenów i terenów przywodnych, w których zawarte są istotne informacje o aktualnych zagrożeniach, oraz wskazówki dotyczące pełnienia i organizacji służby. Aktualnie podczas służby policjanci patrolują zalew i jego okolice w sposób hybrydowy, to znaczy na zmianę pieszo, samochodem, oraz za pomocą jednostki pływającej (Decyzja nr 45/2023).

Rys. 2. Szkolenie funkcjonariuszy
Źródło: Komenda Miejska Policji w Kaliszu

Głównymi użytkownikami zalewu Pokrzywnica są wędkarze, więc część zadań polega na ich kontroli oraz przestrzeganiu przepisów ustawy o rybołówstwie śródlądowym.

Następnym ważnym zadaniem jest kontrola tak zwanych dzikich kąpielisk, czyli miejsc, gdzie jest nieograniczony przez roślinność nadwodną dostęp do wody. Podczas dużych upałów pomimo zanieczyszczonej wody na akwenu nie wprowadza się zakazu kąpieli, co za tym idzie liczba osób kąpiących się jest znaczna. Na uwagę zasługują fakt, iż żadne z w/w miejsc nie jest objęte stałym nadzorem ratownika wodnego, a ludzie w razie kłopotów we wodzie zdani są jedynie na własne umiejętności pływackie (Ustawa z dnia 20 lipca 2017 o prawie wodnym).

Przykłady zdarzeń funkcjonowania Komisariatu Wodnego Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu

Kolejnym zjawiskiem, które potęguje zagrożenia wynikające z kąpielii, jest fakt spożywania przez niektórych użytkowników terenów nadwodnych alkoholu. Statystyki wyraźnie pokazują, że większość tonień oraz utonięć jest spowodowana przez wejście do wody pod wpływem alkoholu. W przeciągu ostatnich pięciu lat zdarzyły się dwa utonięcia nad tym zalewem, do których najprawdopodobniej by nie doszło, gdyby nie fakt, iż osoby zmarłe piły wcześniej alkohol.

Pierwszy z tych przypadków miał miejsce podczas wędkowania. Trzy osoby z woj. łódzkiego przyjechały w okolice Kalisza, aby spędzić kilka dni na łowieniu ryb. Przez trzy dni mieszkali w namiocie rozbitym na brzegu, po stronie północnej zalewu. Przez cały okres pobytu nie wchodzili do wody, do czasu, gdy najstarszy z nich mężczyzna zauważył pływającą na powierzchni wody dmuchaną piłkę. Postanowił popłynąć i wyciągnąć zabawkę na brzeg. Piłka unosiła się na wodzie około 30 metrów od linii brzegowej. Mężczyzna nie zdołał jednak pokonać tego dystansu i zniknął z powierzchni wody. Dwóch pozostałych mężczyzn nie podjęło próby ratunku, gdyż nie umieli pływać. Przybyłe na miejsce służby, policjanci z patrolu wodnego oraz Państwowa Straż Pożarna mieli na początku problem z wyznaczeniem miejsca poszukiwań, gdyż mężczyźni nie byli w stanie określić, gdzie dokładnie topił się mężczyzna. Zwłoki wydobyte zostały na brzeg dopiero po trzech godzinach poszukiwań przez grupę pletwonurków z Państwowej Straży Pożarnej. Okazało się, że wszyscy mężczyźni podczas połowu ryb spożywali alkohol. Chociaż nie byli mocno pijani, lecz na tyle wystarczająco, żeby jeden z nich podjął ryzykowną decyzję o wejściu do wody i popłynięciu po piłkę wartą parę złotych. Tragedii dopełnia fakt, że topielcem był ojciec jednego z chłopaków przyglądających się temu nieszczęściu.

Do kolejnej sytuacji doszło w roku 2022, gdy Policja wodna wezwana została do mężczyzny, który nagle miał zniknąć pod wodą. Jak się okazało na miejscu, młody mężczyzna (obywatel Ukrainy), po spożywaniu ze swoim rówieśnikiem alkoholu postanowił wskoczyć do wody na tzw. główkę. Po wyjęciu z dna mężczyzny przez grupę pletwonurków okazało się, że denat ma na czole świeże zadrapania, a w nozdrzach wciśnięty muł, co wskazywało na uderzenie w dno zbiornika. Lekarz podczas ruszania głową denata stwierdził, iż ten ma najprawdopodobniej złamany kręgosłup w odcinku szyjnym. Analizując wypadek na podstawie zeznań świadków, śladów na ciele, wypowiedzi lekarza oraz charakterystyki dna w tym rejonie, możemy określić jego scenariusz. Młodzi mężczyźni w upalne popołudnie po pracy udali się nad zalew. Po spożyciu napojów alkoholowych postanowili się ochłodzić. Jeden z nich źle określił głębokość lub nie doskoczył na dostateczną odległość, aby woda była dość głęboka i uderzył twarzą w dno zbiornika, co spowodowało złamanie kręgosłupa i natychmiastowy paraliż. Młody mężczyzna mimo tego, że nadal żył i był świadomy tego, co się stało, nic nie mógł zrobić, a jego ciało osunęło się po

podwodnej skarpy na głębokość około trzech metrów. Bliska obecność skarpy podwodnej może tłumaczyć, dlaczego ludzie będący na brzegu, pomimo podjętej przez nich próby poszukiwań nie mogli odnaleźć topielca.

Następna tragedia, której na szczęście udało się uniknąć, wydarzyła się w 2019 roku. Policjanci podczas patrolowania zalewu łodzią zauważyli mężczyznę na powierzchni wody około 150 metrów od południowej linii brzegowej. Mężczyzna z trudnością próbował utrzymać się na powierzchni wody. Po podpłynięciu do niego okazało się, że był on kompletnie pijany. Po przetransportowaniu na brzeg, gdzie były jego ubrania, znaleziono pustą butelkę po alkoholu wysokoprocentowym (wódka o pojemności 0,7 litra). Po wywiadzie okazało się, że wypił on ją duszkiem, a następnie poszedł się przepłynąć. Interwencja zakończyła się zabraniem mężczyzny do szpitala przez zespół ratownictwa medycznego. Jak się później okazało w krwi miał on ponad 3 promile alkoholu.

Jak widać, wszystkie te zdarzenia łączy jeden mianownik, którym jest spożywanie alkoholu. W dwóch pierwszych przypadkach, gdyby nie spożyty alkohol, prawdopodobnie nie podjęte zostałyby tak ryzykowne decyzje przez denatów i tragedii można było uniknąć.

Podczas patrolowania dzikich kąpielisk, funkcjonariusze szczególnie zwracają uwagę na dzieci. Często pomimo tego, że są pod opieką dorosłych, to kąpią się bez ich nadzoru. Bardzo ważną sprawą jest rozmowa z opiekunami i wyjaśnianie, w jaki sposób mają opiekować się dziećmi, gdy te są w wodzie. Ważne są też rozmowy z samymi dziećmi na temat zachowania się nad wodą, aby były bezpieczne.

Kolejnym bardzo ważnym rejonem związanym z bezpieczeństwem nad wodą jest odcinek rzeki Proсны, zaczynający się od ulicy Sukienniczej w Kaliszu, gdzie znajduje się tama na rzece, aż do elektrociepłowni na osiedlu Piwonice w Kaliszu, gdzie znajduje się próg wodny. Przed wojną, aż do końca czasów socjalizmu ten odcinek cieszył się dużą popularnością wśród Kaliszan. W latach dziewięćdziesiątych oraz dwutysięcznych brak inwestycji w ten odcinek rzeki spowodował zmniejszenie się zainteresowania tym rejonem wśród mieszkańców. Co za tym idzie, patrolowanie tych terenów przywodnych ograniczało się jedynie do objazdu dzikich kąpielisk samochodem. Jednak ostatnie inwestycje podjęte w ostatnich latach przez miasto – budowa ścieżek rowerowych, naprawa infrastruktury nabrzeżnej oraz rewitalizacja samej rzeki sprawiły, iż jej znaczenie w aktywnym wypoczynku kaliszan i okolicznych mieszkańców znacznie wzrosło. Na pobliskim terenie powstała wypożyczalnia sprzętu wodnego. Działa również Harcerski Klub Żeglarski, Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie, szkoła sportów wodnych oraz kilka innych podmiotów korzystających z rzeki na tym odcinku. Policja zaczęła na tym terenie notować wzrost interwencji związanych z tematyką wodną.

W 2019 roku zwrócono się do Komendy Wojewódzkiej w Poznaniu o przyznanie niewielkiej łodzi motorowej, dzięki której możliwe będzie patrolowanie rzeki. Od czasu, gdy policjanci zaczęli zaznaczać swoją obecność na wodzie codziennymi

patrolami w sezonie letnim, odbiło się to pozytywnym echem wśród osób korzystających z rzeki i jej infrastruktury takiej jak ścieżki rowerowe. Częstym problemem zgłaszanym wcześniej było spożywanie alkoholu przez korzystających z rowerków wodnych. Dzięki patrolom na wodzie problem sam się rozwiązał. Sama prewencja doprowadziła do zaprzestania takich praktyk. Tak jak w przypadku zalewu Pokrzywnica, tak i tu sporządza się na początku sezonu charakterystykę rejonu oraz wyznacza się miejsca szczególnie zagrożone, które trzeba kontrolować.

Na odcinku rzeki znajduje się most kolejowy, na który zwrócić należy uwagę. W sezonie letnim stanowi on skrót dla ludzi, którzy chcą przejść na drugi brzeg rzeki. Przebywanie na terenach kolejowych oraz chodzenie po torowisku jest zabronione. Bardzo dużym zagrożeniem dla ludzi jest przemieszczanie się tym mostem pomimo zakazu i braku infrastruktury do ruchu pieszego. Policjanci podjęli raz interwencje wobec kilku młodych mężczyzn, którzy postanowili przejść po dolnych przęsłach mostu nad linię wody i tam rozpalili grilla i zaczęli pić alkohol.

Z Prosnicy korzystają wioślarze, kajakarze, pływacy, ale również motorówki. Jednym z zadań wodniaków jest kontrola sterników motorowodnych, sprawdzanie ich uprawnień, dokumentów od łodzi oraz ich wyposażenia. Na terenie działania komórki znajduje się również jeszcze jeden mniejszy od pokrzywnickiego, zbiornik retencyjny w miejscowości Murowaniec. Zabezpieczeniem tego terenu w dużej mierze zajmują się policjanci z komisariatu w miejscowości Koźminek, na którego terenie działania leży zbiornik. Na jego brzegach znajduje się bardzo wiele stanowisk wędkarskich, niestrzeżone kąpielisko z pomostem oraz obszerny parking. Na terenie zalewu jest zakaz poruszania się jednostkami pływającymi z zamontowanym silnikiem spalinowym. Służby policjantów wodnych zorganizowane są na zasadzie patrolu zalewu co kilka dni. Z powodu patroli policjantów prewencji oraz znikomego ruchu na wodzie nie jest konieczna stała obecność patrolu wodnego.

Następnym zadaniem realizowanym przez policję wodną jest odwiedzanie zalanych wyrobisk po kopalniach odkrywkowych piasku i gliny, gdzie młodzież w czasie wakacji spotyka się, organizuje ogniska oraz kąpiele. Tego typu zbiorniki wodne charakteryzują się bardzo groźną rzeźbą dna. Na ogół posiadają bardzo strome i głębokie skarpy na odległości około trzech metrów od linii brzegowej, gdzie głębokość wody może sięgać nawet dziesięciu metrów. Należy również zwrócić uwagę, że były kopalnie często na dzień wyrobiska zostawiały niepotrzebny i wyeksploatowany sprzęt, który po zalaniu wyrobiska pozostał na dnie. Niestabilny grunt, skarpy oraz pozostawione przedmioty powodują, że kąpiel w takich zbiornikach jest bardzo niebezpieczna. W samym Kaliszu znajduje się siedem takich zalanych wyrobisk. W ciągu ostatnich lat miało na nich miejsce kilkanaście utopień. W przeważającej liczbie były to osoby młode.

Do zapewnienia większego bezpieczeństwa na wodach powiatu kaliskiego policjanci z komórki wodnej nawiązują kontakt oraz podejmują współpracę z innymi służbami, oraz organizacjami. W sezonie letnim nawiązywana jest współpraca oraz

organizowane są wspólne patrole z kaliskim WOPRem. Podczas takiego patrolu zwracana jest uwaga przede wszystkim na osoby przebywające we wodzie. Kaliscy wodniacy bardzo często organizują wspólne służby z Państwową Strażą Rybacką. Podczas takich patroli oprócz dbania o bezpieczeństwo nad wodą kontrolowani są wędkarze oraz wymieniane są doświadczenia odnośnie do zjawiska kłusownictwa na podległych wodach.

Istotnym wydaje się wyjaśnienie znaczenia WOPRu w związku z działaniem Policji Wodnej. To organizacja – cywilna formacja, z silnym związkiem z wojskiej, która zajmuje się ratownictwem wodnym. Skupia ochotników, którzy głównie pełnią służbę ratowniczą na akwenach. Natomiast Policja wodna to jednostka odpowiedzialna za egzekwowanie prawa na wodach, monitorowanie bezpieczeństwa żeglugi i reagowanie na sytuacje awaryjne, a także w przeciwdziałaniu przestępczości wodnej oraz utrzymaniu porządku na morzach, rzekach czy jeziorach. Posiadają jednak kilka wspólnych cech związanych z ich działalnością na wodach. Obydwie organizacje zapewniają bezpieczeństwo na akwenach, czy to poprzez monitorowanie bezpieczeństwa żeglugi, ratowanie tonących czy reagowanie na sytuacje awaryjne. Jedna jak i druga jednostka zapewnia swoim członkom specjalistyczne szkolenia związane z działalnością na wodach, takie jak techniki interwencji na morzu czy ratownictwo wodne. Ponadto dane organizacje współpracują z innymi służbami, takimi jak pogotowie ratunkowe, straż pożarna czy inne jednostki policyjne, by skutecznie reagować na wszelakie sytuacje związane z bezpieczeństwem na wodach. WOPR podobnie jak Policja wodna ma odpowiedzialność za przestrzeganie pewnych zapisów i regulacji (Guła, 2016).

Mimo tak wielu wspólnych cech, dane jednostki posiadają inny charakter, zadania, status, strukturę i zakres działania. Warto także zwrócić uwagę na sposób finansowania. Policja wodna finansowana jest przez państwo jako część służb policyjnych, co obejmuje budżet polityczny, a z kolei WOPR opiera się w głównej mierze na dotacjach i wolontariacie, czasem uzyskując środki finansowe z akcji charytatywnych.

Chociaż obie jednostki pracują na podobnych obszarach, są to różne organizacje o innych zadaniach i strukturach. WOPR koncentruje się głównie na ratownictwie, podczas gdy Policja wodna zajmuje się egzekwowaniem prawa na wodach.

Poza tymi instytucjami wodniacy współdziałają także ze Strażą Leśną (Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach), Państwową Strażą Łowiecką (Ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie) oraz Wodami Polskimi. Więcej uwagi należy poświęcić współpracy Policji oraz Państwowej Straży Pożarnej w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na wodzie. W 2022 roku Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wdrożyło do działania współpracę między PSP a Policją, w celu zwiększenia liczby funkcjonariuszy mogących pełnić służbę na wodzie. W praktyce miało to na celu wykorzystanie potencjału PSP do celów zwiększenia bezpieczeństwa na wodach. PSP posiada cały wachlarz sprzętu ratunkowego, łodzi oraz przede wszystkim

wyszkolonych funkcjonariuszy. Dzięki zaangażowaniu strażaków oraz wykorzystaniu ich sprzętu na terenie powiatu kaliskiego podwojono Liczbę patroli na wodach. Służby organizowane były w taki sposób, że co dzień przydzielanych do służby było dwóch funkcjonariuszy z PSP wraz z ich samochodem terenowym oraz łodzią, co pozwalało na stworzenie dwóch patroli mieszanych w składach: policjant i strażak. Dzięki takiej współpracy w wakacje 2022 roku udało się zorganizować 34 służby, które planowane były na weekendy oraz upalne dni, kiedy liczba osób nad wodą była największa. Dzięki tej współpracy możliwa była bogata wymiana doświadczeń, procedur i sposobów działania między tymi dwoma służbami. Od 2022 roku organizowane są wspólne ćwiczenia na wodzie z zakresu ratownictwa wodnego oraz kwalifikowanej pierwszej pomocy. W ćwiczeniach oprócz Policji i PSP udział bierze WOPR (Wojskowe Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe), Państwowa Straż Rybacka oraz podmioty zewnętrzne, takie jak szkoły żeglarskie. Dzięki współpracy ze szkołą żeglarską w roku 2023 udało się przeprowadzić ćwiczenia z zakresu podnoszenia wyróconych na bok oraz do góry dnem żaglówek. Ćwiczone również kontakt z osobami będącymi we wnętrzu wyróconej łodzi. Podczas ćwiczeń zaprezentowano sposoby pomocy osobie z podejrzeniem uszkodzenia kręgosłupa po skoku do wody, a także ćwiczone resuscytacje krążeniowo oddechową będąc na łodzi.

Poza patrolowaniem akwenów i ćwiczeniami, policjanci z kaliskiej komórki wodnej organizują spotkania i pogadanki z młodzieżą na temat bezpieczeństwa nad wodą. Takie spotkania organizowane są w szkołach tuż przed sezonem wakacyjnym, ale również podczas wakacji, gdy młodzież uczestniczy w półkoloniach. Podczas zajęć młodzież zapoznaje się z rodzajami sprzętu do ratownictwa wodnego, poznaje zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą oraz uczy się, jak wezwać pomoc. Młodzi ludzie biorą czynny udział w zajęciach z udzielania pierwszej pomocy, które prowadzone są przez policjantów posiadających uprawnienia z udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy przedmedycznej. Drugą częścią zajęć praktycznych są ćwiczenia z wykorzystaniem sprzętu ratunkowego. Uczniowie mogą wtedy sami użyć takiego sprzętu w stosunku do pozoranta znajdującego się we wodzie.

Przeprowadzanie takich zajęć i pogadank z młodzieżą stanowi bardzo ważny element prewencji podczas sezonu wakacyjnego. Młodzież ma szansę dowiedzieć się o zagrożeniach, jakie mogą ich spotkać nad wodą, ale także zdobywają wiedzę jak postępować w przypadku, gdy nad wodą zdarzy się niebezpieczna sytuacja.

Wiele służb oraz innych podmiotów zajmuje się utrzymaniem bezpieczeństwa nad wodami powiatu kaliskiego, ale tylko Policja jest organem represyjnym i ma cały wachlarz możliwości karania obywateli za popełnione wykroczenia, wynikające z kodeksu wykroczeń oraz ustaw szczególnych. Dzięki tej możliwości wodniacy mają szansę eliminować zachowania patologiczne na wodach, zanim te doprowadzą do tragedii.

Podczas pełnienia służby zwraca się uwagę na wykroczenia oraz przestępstwa mogące być popełniane przez osoby przebywające nad wodami. Bardzo często

popelnianym przewinieniem jest spożywanie alkoholu w miejscach objętych zakazem wynikającym z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Tabela 1. Analiza stanu bezpieczeństwa na wodach i terenach przywodnych na terenie działania KMP w Kaliszu za lata 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Liczba policjantów	4	5	3	3
Liczba popełnionych przestępstw	5	6	3	12
Liczba popełnionych wykroczeń	65	51	75	92
Wylegitymowanie osób	1104	942	654	587
Kontrole kąpielisk	424	555	365	615
Kontrole obiektów turystyczno-wypoczynkowych	539	730	498	652
Kontrole miejsc zagrożonych	-	-	498	652
Kontrole pojazdów	483	488	190	23
Przeprowadzone interwencje	164	120	164	332
Przeprowadzone kontrole bagażu	492	506	190	55
Przeprowadzone spotkania dotyczące bezpieczeństwa nad wodą	7	12	2	2
Kontrole środków pływających	41	27	40	20
Zatrzymane osoby poszukiwane	2	5	2	2
Przeprowadzone kontrole osobiste	17	14	26	55
Osoby przeprowadzone do KMP w Kaliszu	11	4	5	12
Sporządzone wnioski do Sądu	2	0	0	9
Liczba utonięć	1	1	0	5

Źródło: Komenda Miejska Policji w Kaliszu, raport z lat 2019-2022

Analizując powyższą tabelę, można zauważyć, że liczba policjantów na komendzie wodnym w KMP w Kaliszu na przestrzeni kilku ostatnich lat odnotowała spadek, a obecnie przebywa na nim trzech funkcjonariuszy. Znaczący jest również fakt, iż spadkowi liczbie funkcjonariuszy towarzyszył wzrost popełnionych przestępstw i wykroczeń. Można stwierdzić, iż spowodowane było to przede wszystkim spadkiem kontroli obiektów, pojazdów, a także wylegitymowaniem osób i kontrolą ich bagażu. Niemniej jednak, spadek liczby policjantów wzmógł intensywność i wykonywanie zadań, czego dowodzą dwa razy częstsze przeprowadzane interwencje czy kontrole kąpielisk i miejsc zagrożonych. Znaczący spadek odnotowały także spotkania dotyczące bezpieczeństwa nad wodą. Niestety, tak niska liczba policjantów wodnych, a także ich przeciążenie, nie gwarantuje pełnej skuteczności w zapewnianiu bezpieczeństwa, czego dowodem w 2022 roku było aż 5 utonięć.

Wnioski

Zapewnienie bezpieczeństwa stanowi jedną z najważniejszych i fundamentalnych funkcji w społeczeństwie. Policja odgrywa kluczową rolę w tym zakresie, natomiast do utrzymywania bezpieczeństwa na wodach i nad jej brzegami powołana została komórka policji, czyli Policja wodna. Zapewnienie bezpieczeństwa na wodach i nad ich brzegami jest niezwykle istotne, dlatego istnienie policji wodnej jest niezbędne, co potęguje fakt, iż jest to jedyna taka jednostka, funkcjonująca na wodzie. Jej zadania obejmują nie tylko patrolowanie rzek, morza, jezior czy innych akwenów, ale także udzielanie pomocy na wodzie, przestrzeganie przepisów czy nadzorowanie transportu wodnego. Dzięki specjalistycznemu sprzętowi i wykwalifikowanej kadrze funkcjonariuszy, Policja wodna może efektywnie działać nawet w niesprzyjających warunkach.

Niezaprzeczalny jest fakt, iż w miarę rozwoju cywilizacji, potrzeby związane z ochroną wód wzrastają, a rola policji wodnej staje się coraz ważniejsza. Globalne wyzwania związane z ochroną środowiska naturalnego, walką z terroryzmem morskim, przemytem oraz bezpieczeństwem publicznym na terenach wodnych sprawiają, że jednostka musi być cały czas gotowa do działania na wielu frontach.

Należy podkreślić, że praca policji wodnej jest wymagająca. Funkcjonariusze bardzo często ryzykują swoje życie, by zapewnić nasze bezpieczeństwo na morzach, rzekach czy jeziorach. Dlatego ważne jest, by doceniać pracę i wysiłki w utrzymaniu bezpieczeństwa na wodach, które są nieodłącznym elementem dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Ze względu na wysokie obciążenie zawodowe, Policja wodna nie należy do popularnych komórek wśród policji. Ponadto funkcjonariusze spotykają na swojej drodze szereg utrudnień, takich jak brak miejsc szkoleniowych – jedno miejsce szkoleniowe w Legionowie, czy ograniczenia sprzętu ze względu na brak wystarczających funduszy na modernizację i konserwację.

By polepszyć efektywność pracy policji wodnej należy rozważyć kilka znaczących elementów. Inwestycja w nowoczesny sprzęt i technologie, takie jak łodzie patrolowe i systemy monitoringu w celu zwiększenia skuteczności działań. Kontynuacja szkoleń obejmujących umiejętności techniczne jak i ratownicze, tak by utrzymać wysoki poziom profesjonalizmu. Rozwijanie współpracy międzynarodowej z innymi jednostkami, w celu szybkiego reagowania na przyszłe sytuacje transgraniczne. Udoskonalenie systemów komunikacji, co usprawni wymianę informacji, co stanowi kluczowy element w przypadku reagowania i działań ratowniczych. Znaczącym wydaje się również regularna analiza zagrożeń, która pozwoli na odpowiednie dostosowanie strategii działań i rozwój działań zapobiegawczych. Zapewnienie wsparcia psychologicznego, szczególnie w przypadkach interwencji w sytuacjach kryzysowych, zapewni odpowiednie utrzymanie zdrowia psychicznego dla całego zespołu a wdrożenie zintegrowanych systemów zarządzania wpłynie na polepszenie monitorowania i koordynowania działaniami na obszarach wodnych. Kombinacja

tych elementów może znacząco wpłynąć na poprawę skuteczności i efektywności w pracy policji wodnej.

Podsumowując niniejsze rozważania, przyjęty problem badawczy, na który szukano odpowiedzi obejmuje różnorodne metody, które skupiają się na zapewnieniu bezpieczeństwa na wodach. Do kluczowych zalicza się analizę zagrożeń, planowanie i strategię działań, szkolenia i rozwój personelu, monitoring i patrole, współpracę zewnętrzną, technologię i sprzęt, zarządzanie informacją, edukację społeczeństwa, zarządzanie kryzysowe i ocenę skuteczności i doskonalenie. Poprzez zastosowanie powyższych metod funkcjonariusze mogą odpowiednio zarządzać bezpieczeństwem, reagować na sytuacje kryzysowe, a także przeciwdziałać przestępczości wodnej.

Policja wodna to niewątpliwie jeden z filarów służb policyjnych, odgrywający znaczącą rolę w ochronie środowiska naturalnego, zapobieganiu przestępczości i zapewnieniu bezpieczeństwa na wodach. Jej istnienie i działania są znaczące we współczesnym świecie, który coraz bardziej umacnia swoją zależność od rzek i mórz. Dlatego ważne jest, by kontynuować wsparcie i rozwijanie tej instytucji, by każda osoba mogła cieszyć się bezpieczeństwem i czystymi wodami przez wiele pokoleń.

W artykule zaznaczono kluczowe kwestie, jednak ze względu na ograniczoną dostępność prac w danej dziedzinie, artykuł nie wyczerpuje tematu w pełni, jednakże stanowi wartościową podstawę do dalszej analizy, która pozwoli na bardziej kompleksowe podejście do omawianego zagadnienia.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Decyzja nr 45/2023 Komendanta Miejskiego Policji w Kaliszu z dnia 2023 r w sprawie powołania sezonowej komórki specjalistycznej Policji ds. zabezpieczenia sezonu turystyczno-wypoczynkowego w miejscowości Szałe.
- [2] Guła, B., 2016. Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w systemie bezpieczeństwa państwa, „Zeszyty Naukowe Ruchu Studenckiego”, 1.
- [3] Kowalczyk A., Policjanci wodniacy, „Gazeta Policyjna”, 2017, 147, <https://gazeta.policja.pl/997/archiwum-1/2017/numer-147-062017/144954,Policjanci-wodniacy.html> [dostęp: 24.10.2023].
- [4] Mroczo, F., Zarządzanie kryzysowe w sytuacjach zagrożeń niemilitarnych, Wałbrzyska Wyższa Szkoła Zarządzania i przedsiębiorczości, Wałbrzych 2012, 19.
- [5] Sprawozdanie z wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę na wodach i terenach przywodnych w 2016 r., Biuro Prewencji Komendy Głównej Policji, Warszawa 2016.
- [6] Ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2023 r. poz. 1082), art. 41.
- [7] Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, 1688), art. 16
- [8] Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1097, 2642, z 2023 r. poz. 1588.), art. 35b.
- [9] Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach, art. 49.
- [10] Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2016 r. poz. 1782, z późn. zm.) art. 1 i 2 pkt 2; szerzej: J. Telak, R. Rodziewicz, Zarys historii Policji Wodnej (Rzecznej) w Polsce w latach 1919–2014, w: W cieniu służb. Ze studiów nad bezpieczeństwem państwa, red. P. K

- [11] *Vademecum bezpieczeństwa*, (red. nauk.) O. Wasiuta, R. Klepka, R. Kopeć, Wydawnictwo LIBRON, Kraków 2018, 68
- [12] Zarządzenie nr 1386 komendanta głównego policji w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę na wodach i terenach przywodnych.
- [13] Zarządzenie nr 9 Komendanta Głównego Policji z dnia 5 maja 2015 r. w sprawie norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji i policjantów w sprzęt transportowy.